

Η ελευθερία βούλησης του ασθενή και η εν Χριστώ αυτονομία του... (Άγγελος Αλεκόπουλος)

/ [Πεμπτούσια](#)

Image not found or type unknown

Σύμφωνα με την αρχή της αυτονομίας ή αυτοδιάθεσης κάθε άνθρωπος πρέπει να σκέφτεται, ν' αποφασίζει και να ενεργεί ελεύθερα και ανεξάρτητα χωρίς κανενός είδους εξαναγκασμό και η οποιαδήποτε επιλογή του σχετικά με τη ζωή του και την υγεία του πρέπει να γίνεται σεβαστή. Από την άλλη μεριά, για την Ορθοδοξία η αυτονομία βρίσκεται εν Χριστώ. Ο άνθρωπος είναι πρώτα από όλα πρόσωπο εν δυνάμει, ο δε τρόπος ύπαρξης και καταξίωσής του είναι η κοινωνία με τον Θεό που είναι προσωπικός Θεός.

Στις Μονάδες Εντατικής Θεραπείας οι ιατροί και οι νοσηλευτές, προσπαθούν να υποστηρίξουν τους ασθενείς ώστε να αποφεύγεται η μάταιη ταλαιπωρία. Η πλειοψηφία των ασθενών στις Μονάδες αυτές δεν μπορεί να συμμετάσχει στη λήψη αποφάσεων σχετικά με την κλιμάκωση ή την απόσυρση της αγωγής τους η στην

περίπτωση των μεταμοσχεύσεων στην «εικαζόμενη συναίνεση» τους για προσφορά ιστών ή οργάνων. Οι πιθανές οδηγίες οι οποίες έχουν δοθεί εκ των προτέρων, είναι αυτές που δίδουν την αυτονομία στους ασθενείς, ενώ οι ιατροί συνιστούν μοίρασμα της απόφασης μεταξύ θεραπόντων ιατρών και συγγενών. Επιπροσθέτως στη (MENN) τα ηθικά διλήμματα που συνεπάγεται η φροντίδα νεογνών υψηλού κινδύνου είναι αδιαμφισβήτητα και ιδιαίτερα κρίσιμα αν λάβουμε υπόψη τις προεκτάσεις τους. Θέματα όπως αυτό του ποιος είναι αρμόδιος να λάβει αποφάσεις, ποιο νεογνό δικαιούται τη θεραπεία, ή πότε συνεχίζουμε, διακόπτουμε ή και εγκαταλείπουμε τις θεραπευτικές παρεμβάσεις στο νεογνό είναι μερικά από τα σημαντικότερα διλήμματα που καθημερινά επιζητούν λύση.

Η λήψη της απόφασης πρέπει να είναι μια συμμετοχική διαδικασία. Οι τακτικές που ακολουθούν οι θεράποντες σε αυτές τις Μονάδες θεμελιώνονται στις αρχές της Βιοηθικής, οι οποίες είναι αποδεκτές και εγκεκριμένες από τη διεθνή επιστημονική κοινότητα.

Σύμφωνα με την αρχή της αυτονομίας ή αυτοδιάθεσης κάθε άνθρωπος πρέπει να σκέφτεται, ν' αποφασίζει και να ενεργεί ελεύθερα και ανεξάρτητα χωρίς κανενός είδους εξαναγκασμό και η οποιαδήποτε επιλογή του σχετικά με τη ζωή του και την υγεία του πρέπει να γίνεται σεβαστή. Απαραίτητες προϋποθέσεις για το σεβασμό της αυτονομίας είναι η διατύπωση της αλήθειας, ο σεβασμός της ατομικότητας και ιδιαιτερότητας καθενός, η προστασία σε εμπιστευτικές πληροφορίες, η συγκατάθεση του ασθενούς, η βοήθεια για λήψη αποφάσεων, η ενημέρωση για τα δεδομένα, τις δυνατότητες, τις συνέπειες των επιλογών. [\[2\]](#)

Από την άλλη πλευρά στην ορθόδοξη θεολογία δίνεται έμφαση στη μοναδικότητα και ιδιαιτερότητα του ανθρώπινου προσώπου ως ελεύθερου και ταυτόχρονα κοινωνικού όντος. Από την άποψη αυτή είναι ανάγκη οι σχέσεις που το συνιστούν να κατανοούνται ελεύθερα από τον ίδιο τον άνθρωπο και όχι να επιβάλλονται σ' αυτόν με νόμους ή από παράγοντες έξω από αυτόν. Μόνο πρόσωπα που αγαπά κανείς ή τον αγαπούν με ανιδιοτελή αγάπη μπορεί να έχουν λόγο τόσο κατά τη διάρκεια της ζωής του όσο και στο γεγονός και τον τρόπο του θανάτου του. Και ασφαλώς στην περίπτωση αυτή η σκέψη τους δεν θα στρέφεται και δεν θα οδηγείται σε επιλογές ευθανασίας. Διαφορετικά η ελευθερία μπορεί να αποβαίνει δαιμονική αυτοεπιβεβαίωση και το πρόσωπο να καταλήγει σε αυτοπεριοριζόμενο άτομο. [\[3\]](#)

Για την Ορθοδοξία η αυτονομία βρίσκεται εν Χριστώ. Ο άνθρωπος είναι πρώτα από όλα πρόσωπο εν δυνάμει ο δε τρόπος ύπαρξης του καταξίωσης του είναι η κοινωνία με τον Θεό που είναι προσωπικός Θεός. «Για να πετύχει αυτήν την κοινωνία όμως πρέπει να σπάσει το κέλυφος του εγωισμού και να περιορίσει την

εγωκεντρική αυτάρκεια». Αυτό επιτυγχάνεται με πόνο, ταπείνωση και αυτοθυσία. «Για να μπορέσει ο άνθρωπος να συγκεντρώσει στην υπόσταση του εκείνα τα θεοειδή χαρακτηριστικά που θα τον καταστήσουν αυτόνομο, πρέπει να μπει στη δυναμική της αντεστραμμένης πυραμίδας» . Αντί να θέτει τον εαυτό του στη κορυφή του κόσμου, τίθεται ελεύθερα στη βάση, βαστάζοντας το βάρος του κόσμου όπως ο Χριστός. [4]

[1] Βασιλική Κατσαούνη, «Ασθενείς τελευταίου σταδίου : τα διλήμματα», στον διαδικτυακό τόπο: <http://www.pemptousia.gr/2015/01/asthenis-telefteou-stadiou-ta-dilimmata/>, ημερομηνία ανάκτησης 11/03/2015

[2] Φωτοπούλου Χαρίκλεια, «Αυτονομία, αγαθοεργία και δικαιοσύνη κατά τη δημιουργία ζωής», στον διαδικτυακό τόπο <http://www.pemptousia.gr/2014/11/aftonomia-agathoergia-ke-dikeosini-kata-ti-dimiourgia-zois/> ημερομηνία ανάκτησης 15/06/2015.

[3] Ανέστης Κεσελόπουλος, «Στο τέλος της ανθρώπινης ζωής - Η ευθανασία», στον διαδικτυακό τόπο <http://www.pemptousia.gr/2013/06/sto-telos-tis-anthropinis-zois-i-efthana/> ημερομηνία ανάκτησης 15/06/2015

[4] Ν. Γ Κόιος, επ,' ελευθερία εκκληθήτε, Αυτονομία και Ετερονομία στην Ηθική , εκδόσεις Αθ. Σταμούλης, Αθήνα, 2004 , σελ. :121-122

Παρατήρηση: το παρόν κείμενο αποτελεί τμήμα της Διπλωματικής Εργασίας “Βιοηθικά προβλήματα στην Μονάδα Εντατικής Θεραπείας” που εκπόνησε ο κ. Άγγελος Αλεκόπουλος, στο πλαίσιο του προγράμματος “Σπουδές στην Ορθόδοξη Θεολογία” της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (ΕΑΠ), με επιβλέποντα καθηγητή τον κ. Νικόλαο Κόιο και την οποία η Πεμπτούσια δημοσιεύει με τη μορφή σειράς άρθρων.

[Δείτε το προηγούμενο άρθρο της σειράς κάνοντας κλικ **εδώ**](#)